

Правління Національного банку України
ПОСТАНОВА

Київ

Про затвердження Змін до Інструкції про порядок організації касової роботи банками та проведення платіжних операцій надавачами платіжних послуг в Україні

Відповідно до статей 7, 15, 33, 33¹, 56 Закону України “Про Національний банк України”, з метою унеможливлення проведення фінансових операцій з готівкою, які містять високий ризик їх можливого використання з протиправною метою, а також зменшення терміну проведення досліджень готівки в Національному банку України Правління Національного банку України **постановляє:**

1. Затвердити Зміни до Інструкції про порядок організації касової роботи банками та проведення платіжних операцій надавачами платіжних послуг в Україні, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 25 вересня 2018 року № 103 (зі змінами), що додаються.

2. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на заступника Голови Національного банку України Олексія Шабана.

3. Постанова набирає чинності з _____ 2024 року.

Голова

Андрій ПИШНИЙ

Інд. 50

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України

Зміни до Інструкції про порядок організації касової роботи банками та проведення платіжних операцій надавачами платіжних послуг в Україні

1. У розділі I:

1) пункт 2² доповнити новим абзацом такого змісту:

“Надавач платіжних послуг несе відповідальність за порушення вимог цієї Інструкції, передбачену законодавством України та нормативно-правовими актами Національного банку, включаючи за діяльність комерційних агентів, які банк/платіжна установа / емітент електронних грошей залучає для виконання платіжних операцій, що передбачають приймання готівки.”;

2) пункт 2³ після абзацу другого доповнити новим абзацом третім такого змісту:

“Банк, платіжна установа, установа електронних грошей зобов’язані забезпечити дотримання своїми комерційними агентами вимог Закону про послуги та цієї Інструкції з питань здійснення операцій з приймання готівки через пункти надання фінансових послуг та із застосуванням платіжних пристроїв.”.

У зв’язку з цим абзац третій уважати абзацом четвертим.

2. У розділі VI:

1) пункт 128 викласти в такій редакції:

“128. Надавач платіжних послуг/комерційний агент приймає від користувача готівку національної валюти за такими прибутковими касовими документами:

1) банк за платіжною інструкцією на переказ готівки приймає від: резидентів України: юридичних осіб із місцезнаходженням на території України, які провадять діяльність відповідно до законодавства України, їх відокремлених підрозділів, відокремлених підрозділів юридичних осіб-нерезидентів, які здійснюють підприємницьку діяльність на території України від імені юридичної особи-нерезидента, фізичних осіб, включаючи фізичних осіб-підприємців, фізичних осіб, які провадять незалежну професійну діяльність відповідно до законодавства України;

нерезидентів України: юридичних осіб із місцезнаходженням за межами України, які створені та діють відповідно до законодавства іноземної держави, представництв таких юридичних осіб в Україні, які не здійснюють підприємницької діяльності на території України від імені юридичної особи-нерезидента, офіційних представництв, міжнародних організацій та їх філій, що мають імунітет і дипломатичні привілеї, а також представництв інших організацій з місцезнаходженням за межами України, які створені та діють відповідно до законодавства іноземної держави і не здійснюють підприємницької діяльності відповідно до законодавства України, фізичних осіб;

2) небанківський надавач платіжних послуг за платіжною інструкцією на переказ готівки приймає від:

резидентів України: юридичних осіб із місцезнаходженням на території України, які провадять діяльність відповідно до законодавства України, їх відокремлених підрозділів, відокремлених підрозділів юридичних осіб-нерезидентів, які здійснюють підприємницьку діяльність на території України від імені юридичної особи-нерезидента, фізичних осіб-підприємців, фізичних осіб, які здійснюють незалежну професійну діяльність і фізичних осіб;

нерезидентів України - фізичних осіб.

Надавач платіжних послуг/комерційний агент приймає готівку за платіжною інструкцією на переказ готівки від:

юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців і фізичних осіб, які здійснюють незалежну професійну діяльність для зарахування виключно на рахунки;

фізичних осіб:

для зарахування на рахунки отримувачів;

для переказу без відкриття рахунку на користь фізичних осіб (крім фізичних осіб-підприємців, фізичних осіб, які здійснюють незалежну професійну діяльність) з метою отримання його готівкою в національній валюті.

за рахунками, які формуються юридичною особою - отримувачем платежів, на сплату платежів (квартплата та комунальні послуги, телефонний зв'язок, телебачення, електроенергія, газ, інтернет, охорона) на користь юридичних осіб;

3) за прибутковим касовим ордером - від працівників банку за внутрішньобанківськими операціями;

4) за документами, установлені відповідною платіжною системою, від: юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців і фізичних осіб, які здійснюють незалежну професійну діяльність для зарахування виключно на рахунки;

фізичних осіб:

для зарахування на рахунки отримувачів;

для переказу без відкриття рахунку на користь фізичних осіб (крім фізичних осіб-підприємців, фізичних осіб, які здійснюють незалежну професійну діяльність) з метою отримання його готівкою в національній валюті.”;

2) підпункти 2, 3 пункту 140 викласти в такій редакції:

“2) за платіжною інструкцією на видачу готівки:

видача готівки фізичним особам (включаючи фізичних осіб-підприємців і фізичних осіб, які здійснюють незалежну професійну діяльність) і юридичним особам з їх рахунків;

видача готівки фізичним особам (крім фізичних осіб-підприємців, фізичних осіб, які здійснюють незалежну професійну діяльність) за переказом без відкриття рахунку;

за операціями з рахунками умовного зберігання (ескроу);

видача готівки фізичним особам за операціями з погашення електронних грошей;

за операціями з відшкодування сумнівних банкнот, які за результатами дослідження Національного банку визнані платіжними;

3) за документом на отримання переказу готівкою в національній валюті, установленим відповідною платіжною системою - фізичним особам (включаючи фізичних осіб-підприємців і фізичних осіб, які здійснюють незалежну професійну діяльність) і юридичним особам з їх рахунків;

видача готівки фізичним особам (крім фізичних осіб підприємців та фізичних осіб, які здійснюють незалежну професійну діяльність) за переказом без відкриття рахунку;”.

3. У розділі VII:

1) у першому реченні пункту 163 цифри “20” замінити цифрами “15”;

2) абзац перший пункту 164 доповнити новим реченням такого змісту: “Для банкнот, пошкоджених під час надзвичайного режиму та сумнівної національної валюти, навмисно пошкоджених банкнот, пошкодженої національної валюти, банкнот (монет) з дефектами виробника, вилучених під час приймання готівки у фізичних осіб або прийнятої у фізичних/юридичних осіб за заявою згідно пункту 160 розділу VII цієї Інструкції, складаються окремі описи.”;

3) пункт 166 після абзацу першого доповнити новим абзацом другим такого змісту:

“Для сумнівної іноземної валюти, вилученої під час приймання готівки у фізичних осіб або прийнятої у фізичних/юридичних осіб за заявою згідно пункту 160 розділу VII цієї Інструкції, складаються окремі описи.”.

У зв'язку з цим абзаци другий та третій уважати відповідно абзацами третім та четвертим;

4) пункт 167 викласти в такій редакції:

“167. Національний банк проводить дослідження сумнівної національної та іноземної валюти, навмисно пошкоджених банкнот, пошкодженої національної валюти, банкнот (монет) з дефектами виробника в порядку їх надходження та у такій послідовності:

1) дослідження сумнівної національної та іноземної валюти, навмисно пошкоджених банкнот, пошкодженої національної валюти, банкнот (монет) з дефектами виробника, вилучених під час приймання готівки у фізичних осіб або прийнятої у фізичних/юридичних осіб за заявою згідно пункту 160 розділу VII цієї Інструкції.

Строк проведення таких досліджень не може перевищувати 30 календарних днів з дня їх надходження до Національного банку;

2) дослідження сумнівної національної та іноземної валюти, навмисно пошкоджених банкнот, пошкодженої національної валюти, банкнот (монет) з дефектами виробника, вилучених у юридичних осіб та з ПТКС.

Національний банк за результатами досліджень сумнівної національної та іноземної валюти, навмисно пошкоджених банкнот, пошкодженої національної валюти, банкнот (монет) з дефектами виробника оформляє акт про дослідження сумнівних банкнот (монет).”;

5) у підпункті 4 пункту 169 цифри “30” замінити цифрами “15”.